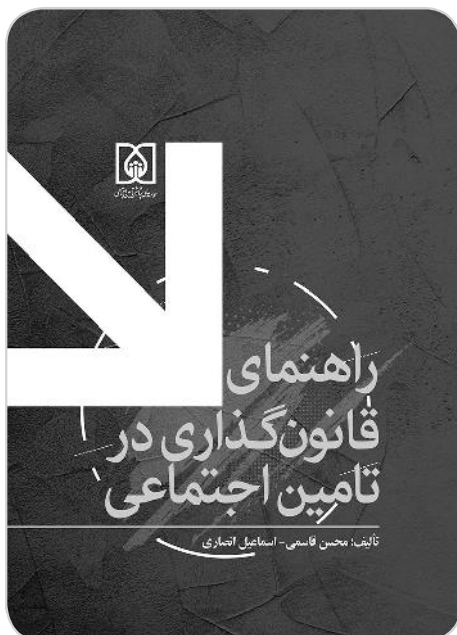

راهنمای قانونگذاری در تأمین اجتماعی^۱

تأمین اجتماعی به سبب اهمیت ویژه‌ای که در ایفای حق شهروندان بر برخورداری از حداقل‌های یک زندگی شایسته و حفظ و ارتقای امنیت اجتماعی و اقتصادی کشور دارد، بی‌گمان از نخستین حوزه‌هایی است که قانونگذاری در آن، نیازمند ساماندهی تخصصی جدی و فوری است. این حق در اصل ۲۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز به‌عنوان یک حق همگانی به رسمیت شناخته شده و دولت مکلف شده است که مطابق قوانین «و مقررات موضوعه» خدمات و حمایت‌های مالی موضوع این حق را از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، برای یک‌یک افراد کشور تأمین کند. ناآشنایی با فرایند و

اصول قانونگذاری به‌عنوان یک علم کاربردی نوین از یک سو و عدم آگاهی کافی از مبانی و اهداف بیمه‌های اجتماعی، اصول و الزامات فنی این نوع بیمه‌ها (الزامات محاسبات بیمه‌ای)، آموزه‌ها و توصیه‌های علمی اقتصادی، مدیریتی و جامعه‌شناختی و اصول و الزامات حقوقی حاکم بر حوزه بیمه‌ای تأمین اجتماعی از سوی دیگر موجب پیدایش معضلات بزرگی همچون انباشتگی نامنظم و سردرگم‌کننده شمار بسیار زیاد قوانین و مقررات و پراکندگی آنها، تعارض‌ها، تراحم‌ها، مغایرت‌ها و ابهام‌ها در مفاد قوانین و مقررات در عین وجود برخی خلأهای قانونی، باز شدن راه تقلب نسبت به قانون در برخی موارد، برهم خوردن شدید تعادل منابع درآمدی و مصارف نهادهای بیمه‌گر، تشتت در رویه‌های اداری و قضایی در حوزه بیمه‌ای تأمین اجتماعی، دخالت قوه مقننه در امور اجرایی و یا صلاحیت‌های تشخیصی نهادهای متولی بیمه‌های اجتماعی و در یک کلام، درجاتی از ناکارآمدی و ناکارایی در نظام حقوقی تأمین اجتماعی کشورمان شده است. این کتاب، می‌تواند ابزار مؤثری برای رفع این معضل به‌شمار آید. این راهنما مشتمل بر دو فصل است: در فصل نخست، به اصول و فنون عام قانونگذاری - که مجموعه‌ای از خطوط راهنمای (بایدها و نبایدهای) ماهوی و شکلی ناظر بر گزینش درست محتوای قواعد حقوقی و ساختار شکلی این قواعد و نیز اجرای دقیق و کامل مراحل سه‌گانه قانونگذاری است، پرداخته شده است. در فصل دوم، آسیب‌های نظام قانونگذاری در تأمین اجتماعی بر اساس یافته‌های فصل نخست تبیین شده است و سرانجام در مقام نتیجه‌گیری، پس از مروری بر یافته‌های آسیب‌شناسی، بایدها و نبایدهای قانونگذاری در حوزه تأمین اجتماعی احصاء گردیده و در نهایت، چک‌لیست قانونگذاری در بیمه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزار ارزیابی و اصلاح پیشنهادی لوایح، طرح‌ها و مصوبات مربوط به بیمه‌های اجتماعی، ارائه شده است.

۱- قاسمی، محسن و انصاری، اسماعیل. (۱۳۹۸). راهنمای قانونگذاری در تأمین اجتماعی. - تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.